

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statens helsetilsyn
Postboks 8128 Dep
0032 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

14/4376- MM

10.12.2014

Statsbudsjettet 2015 – Statens helsetilsyn - Tildeling av bevilgning

Innhold

1.	Informasjon om totalrammen	2
1.1	Tildeling av bevilgning	2
1.2	Tildeling av midler utover driftsrammen	3
2.	Rolle, oppgaver og resultatmål for 2015	3
3.	Forventninger til Statens helsetilsyn av administrativ karakter	6
3.1	Dialog om fremtidige tilsynsoppdrag	6
3.2	Kommunikasjon	6
3.3	Intern beredskap og sikkerhet	6
3.4	Informasjonsrutiner	6
3.5	Ivaretagelse av likestilling, likeverd og kjønnsperspektiv	7
3.6	Internkontroll	7
3.7	Fellesføring	7
3.8	Fullmakter	7
4.	Resultatoppfølging i 2015	8
4.1	Årsrapport for 2015	8
4.2	Virksomhetsplan for 2015	8
4.3	Tilsynsmelding	8
4.4	Etatsstyringsmøter og rapportering i 2015	8
5.	Budsjettdokumenter	9

1. INFORMASJON OM TOTALRAMMEN

1.1 Tildeling av bevilgning

Ved behandling av Prop. 1 S (2014-2015) jf. Innst. 11 S (2014-2015) er det vedtatt følgende bevilgninger:

(beløp i 1000 kroner)

Kap. 721		
Post 01	Driftsutgifter	131 440
Kap. 3721		
Post 02	Leieinntekter	380
Post 04	Diverse inntekter	2 300
Post 16	Refusjon fødselspenger	0
Post 18	Refusjon av sykepengen	0
Sum		

Midlene skal disponeres i tråd med Prop. 1 S (2014-2015) og dette tildelingsbrevet.

Post 01

Bevilgningen på posten er økt med totalt 4,3 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2014, knyttet til følgende endringer:

- 2,7 mill. kroner i økt bevilgning mot tilsvarende økning over kap. 3721, post 02 og 04.
- Det er innarbeidet kompensasjon for ordinær pris- og lønnsvekst: prisvekst med 0,465 mill. kroner og lønnsvekst med 0,748 mill. kroner.
- 2,2 mill. kroner i redusert bevilgning knyttet til innføring av nøytral mva bevilgning knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen.
- 0,6 mill. kroner i redusert bevilgning knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen

Bevilgningen på posten ble styrket med 18 mill. kroner i 2014, knyttet til ekstra kostnader for Statens helsetilsyn og fylkesmennene som følge av endringer i helsepersonelloven og pasient- og brukerrettighetsloven. Midlene videreføres i 2015 med til sammen 18,6, hvorav 15,9 mill. kroner skal gis som tilskudd til fylkesmennene. Statens helsetilsyn har ansvaret for å forvalte tildelingen av midlene til fylkesmennene. Videre skal 4 mill. kroner som finansierte eldre-satsing 2009–2013 benyttes til ytterligere aktiviteter for å ivareta pasienters, pårørendes og brukeres stilling i tilsynssaker, ved uønskede hendelser og planlagt tilsyn.

Kap 3721

Det foreslås å innføre budsjettering av inntekter på kap. 3721, post 02 og 04.

Merinntektsfullmakt

Statens helsetilsyn kan overskride bevilgningen under kap. 0721 post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3721 postene 02 og 04.

Kap. 1510

Midler på kapittelet til kontaktfylkesmann og tilsyn med de fylkesovergripende helseforetakene videreføres. Funksjonen som kontaktfylkesmann i helseregion Sør-Øst er delt mellom fylkesmennene i Oslo og Akershus, Hedmark og Aust Agder. Midlene fordeles i samsvar med tidligere år.

1.2 Tildeling av midler utover driftsrammen

Kap. 702, post 21

Statens helsetilsyn tildeles 200 000 kroner til tilsyn med kommuners, regionale helseforetaks og helseforetaks arbeid med beredskapsplaner og smittevernplaner, samt intern beredskap.

2. ROLLE, OPPGAVER OG RESULTATMÅL FOR 2015

Statens helsetilsyns lovpålagte oppgaver og resultatmål i Prop. 1 S (2014-2015) legger grunnlaget for virksomheten.

Statens helsetilsyns rolle

Statens helsetilsyn har det overordnede faglige tilsynet med barneverntjenester, sosiale tjenester i Nav og helse- og omsorgstjenester og folkehelsearbeidet, er overordnet myndighet for klager som gjelder manglende oppfyllelse av rettigheter og plikter og skal utøve myndighet i samsvar med det som er bestemt i lover og forskrifter. Fylkesmannen er klage- og tilsynsinnsinstans og fører tilsyn med barneverntjenester, sosiale tjenester i Nav, helse- og omsorgstjenester og folkehelsearbeid.

Statens helsetilsyn er et faglig uavhengig organ som har det overordnede faglige styringsansvaret overfor fylkesmennene når det gjelder tilsyn og klagesaksbehandling på de fleste områdene innen barnevern- og helse- og omsorgstjenesten, sosialtjenesten i arbeids- og velferdsforvaltningen og folkehelseområdet.

Overordnede mål

Statens helsetilsyn skal bidra til at

- rettssikkerheten og befolkningens behov for tjenester ivaretas
- sosiale tjenester og helse- og omsorgstjenester drives forsvarlig og folkehelsearbeid ivaretas
- barneverntjenester er forsvarlige og til barnas beste
- svikt i tjenestene forebygges, avdekkes og følges opp
- befolkningen har tillit til tjenestene og personell

Statens helsetilsyn skal sikre at tilsynets legitimitet opprettholdes, og at befolkningen og tjenestene har tillit til tilsynsmyndighetene. Tilsynsfunn er et viktig grunnlag for læring og skal formidles til tjenestene og samfunnet på en måte som bidrar til ønsket endring.

Oppgaver

1. Statens helsetilsyn skal utøve områdeovervåking som innebærer å følge med på barnevernet, sosiale tjenester i Nav, helse- og omsorgstjenestene, samt folkehelsearbeidet og identifisere områder med fare for svikt.
2. Statens helsetilsyn skal formidle tilsynserfaringer til forvaltningen og tjenestene.
3. Statens helsetilsyn skal behandle enkeltsaker som handler om svikt i helse- og omsorgstjenestene, og der det er aktuelt med pålegg mot virksomheter eller reaksjoner mot personell.
4. I sin virksomhet skal Statens helsetilsyn særlig ha oppmerksomhet mot barneverntjenester, sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen og helse- og omsorgstjenester til utsatte grupper som i liten grad er i stand til å ivareta sine egne interesser og sitt eget rettsvern.
5. Statens helsetilsyn skal gripe inn overfor virksomheter som utøver tjenester i strid med lovgivningen.
6. Undersøkelsenheten skal behandle varsler om alvorlige hendelser i spesialisthelsetjenesten og bidra til at tilsynet raskere identifiserer uforsvarlige forhold.
7. Statens helsetilsyn skal systematisk samarbeide med Helsedirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.
8. Statens helsetilsyn skal i samarbeid med Barne-, ungdoms, og familiedirektoratet utarbeide hensiktsmessige rutiner hva gjelder håndteringen av lovtolkninger på barnevernområdet. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet vil ta initiativ til å etablere slikt samarbeid.
9. Statens helsetilsyn skal føre tilsyn med Justis- og beredskapsdepartementets arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

Resultatmål for tilsyn og saksbehandlingstid i 2015

- Median saksbehandlingstid for tilsynssaker som avsluttes i Statens helsetilsyn i 2015, skal være seks måneder eller mindre, ved maksimalt 300 nye saker.
- Median saksbehandlingstid for tilsynssaker som avsluttes hos fylkesmannen i 2015, skal være fem måneder eller mindre, ved maksimalt 2500 nye saker.
- Tilsynssaker etter barnevernloven og lov om sosiale tjenester i Nav skal ha en saksbehandlingstid og oppfølging som reflekterer sakens alvorlighet. Henvendelser som omfatter fare for liv, helse og overgrep skal alltid følges opp.
- Av rettighetsklagesakene etter pasient- og brukerrettighetsloven, tannhelsetjenesteloven og helse- og omsorgstjenesteloven som fylkesmannen avslutter i 2015, skal minst 90 prosent ha en saksbehandlingstid på tre måneder eller mindre.
- For klagesaker som gjelder nødvendige reiseutgifter mellom hjem og behandlingssted, skal median behandlingstid være 3 måneder eller mindre
- Av klagesaker etter folkehelseloven kapittel 3 som fylkesmannen avslutter i 2015, skal minst 90 prosent ha en saksbehandlingstid på tre måneder eller mindre.

- Av klagesaker etter lov om sosiale tjenester i Nav som behandles av fylkesmannen, og avsluttes i 2015, skal minst 90 prosent ha en saksbehandlingstid på tre måneder eller mindre.
- Av klagesaker etter barnevernloven som behandles av fylkesmannen, og som avsluttes i 2015, skal minst 90 prosent ha en saksbehandlingstid på tre måneder eller mindre.
- Fylkesmennene skal overprøve vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning og behandle søknader om dispensasjon fra utdanningskrav innen tre måneder.
- Det skal gjennomføres tilsyn tilsvarende minst 100 systemrevisjoner med sosialtjenesten i arbeids- og velferdsforvaltningen.
- Tilsynet med barnevernsinstitusjoner skal minimum gjennomføres i det omfang som fremgår i forskrift om tilsyn med barn i barnevernsinstitusjoner for omsorg og behandling.
- Fylkesmennene skal gjennomføre det antall systemrevisjoner med den kommunale barnevernstjenestens arbeid med meldinger som beskrives i veileder for det landsomfattende tilsynet.
- Fylkesmennene skal til sammen gjennomføre tilsyn tilsvarende 370 systemrevisjoner med helse- og omsorgstjenestene, hvorav minst 70 skal rettes mot spesialisthelsetjenesten.
- Det landsomfattende tilsynet med spesialisthelsetjenesten med samhandling om utskrivning av pasienter fra sykehus til kommune kan gjennomføres med lokale (fylkesvise) eller regionale tilsynslag. Annet tilsyn med spesialisthelsetjenesten gjennomføres fortrinnsvis med regionale tilsynslag.
- Statens helsetilsyn skal ta imot og håndtere alle varsel om alvorlige hendelser jf. spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 a, og gjennomføre utrykning/stedlig tilsyn der kriterier for slik tilsynsmessig oppfølging er til stede. 90 % av varslene skal være håndtert og tilbakemelding gitt til helseforetaket innen 7 dager etter at varselet er mottatt. Ved stedlig tilsyn skal det i 90 % av sakene være sendt foreløpig rapport til helseforetaket innen 2 måneder og endelig rapport innen 6 måneder etter gjennomført stedlig tilsyn.

Særskilte oppdrag for 2015

Oppdrag fra tidligere års tildelingsbrev, som ikke er fullført, videreføres hvis ikke annet er formidlet i andre brev eller i den løpende styringsdialogen mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Statens helsetilsyn.

Det skal igangsettes landsomfattende tilsyn med barneverntjenestens arbeid med meldinger og tilbakemelding til melder og med hvordan kommunen i Nav arbeider med ungdom 17-23 år og samhandling vedrørende denne brukergruppa.

Det landsomfattende tilsyn med samhandling om utskrivning av pasienter fra sykehus til kommune gjennomføres i 2015.

Statens helsetilsyn skal arbeide med hvordan tilsynsmyndighetene hensiktsmessig og konkret kan styrke bruker- og pårørendeinvolvering i de ulike tilsynsaktivitetene.

Statens helsetilsyn skal føre tilsynet med helsetjenester til militærpersonell i utenlandsoperasjoner i henhold til avtale med Forsvarsdepartementet.

Internasjonalt arbeid

Statens helsetilsyn forutsettes å delta i internasjonalt samarbeid på helse- og sosialpolitikens område, herunder følge med på og delta i internasjonalt FoU-arbeid, i samsvar med tilsynets nasjonale ansvar og oppgaver.

3. FORVENTNINGER TIL STATENS HELSETILSYN AV ADMINISTRATIV KARAKTER

3.1 Dialog om fremtidige tilsynsoppdrag

Statens helsetilsyn skal årlig invitere Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet til å spille inn forslag til fremtidige tilsynsoppdrag. I denne forbindelse bør Statens helsetilsyn også sørge for at departementene blir gjort kjent med fylkesmannsembetenes vurderinger.

3.2 Kommunikasjon

Statens helsetilsyn skal ha et aktivt forhold til kommunikasjon, både internt og eksternt. Virksomhetens kommunikasjon skal bygge på statens kommunikasjonspolitik og gjeldende regelverk som offentlighetsloven og forvaltningsloven. Helse- og omsorgsdepartementet forventer at Statens helsetilsyn kommuniserer aktivt til tjenestene og offentlighet om resultater og utvikling innen sitt ansvarsområde. Virksomheten skal orientere departementene i god tid før offentliggjøring av store eller viktige rapporter, eller utredninger som virksomheten har betalt eller bestilt. Dette gjelder særlig i saker som kan skape offentlig oppmerksomhet.

Virksomheten skal ha planer for beredskap og krisehåndtering, herunder aktive planer for krisekommunikasjon.

3.3 Intern beredskap og sikkerhet

Statens helsetilsyn skal oppfylle kravene til sikkerhetsarbeid iht. sikkerhetsloven og tilhørende forskrifter. Statens helsetilsyn skal være i stand til å håndtere krise-, katastrofe- og krigssituasjoner med utgangspunkt i egen organisasjons ansvar og ressurser. Det forutsettes at Statens helsetilsyn har beredskapsplaner, gode rutiner og en høyt utviklet rollebevissthet overfor departementet og øvrige etater i og utenfor helse- og sosialsektoren, i de situasjonene som kan oppstå. Departementet viser til Overordnet Nasjonal helse- og sosialberedskapsplan. Statens helsetilsyns lokaler skal stilles til rådighet som erstatningslokaler for Helse- og omsorgsdepartementet ved en eventuell krise.

3.4 Informasjonsrutiner

Helse- og omsorgsdepartementet ber om at Statens helsetilsyn sikrer at departementene, i saker av særskilt interesse, blir informert om innholdet i oppsummeringsrapporter fra tilsyn. Det legges videre til grunn at Statens helsetilsyn kan bistå departementene med faglige vurderinger i forbindelse med politikk- og regelverksutforming for å forebygge svikt i tjenester.

3.5 Ivaretagelse av likestilling, likeverd og kjønnsperspektiv

Regjeringen arbeider for at likestilling og kjønnsperspektiv skal ivaretas og synliggjøres på alle politikkområder. Helse- og omsorgsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har ansvar for at dette også skal gjelde på sosial-, helse- og barnevernområdet. Statens helsetilsyn skal bidra til at arbeidet innenfor etatens virkeområde skal utføres på en slik måte at kjønnsperspektivet ivaretas og slik at likestilling og likeverd sikres for alle uavhengig av funksjonsevne.

3.6 Internkontroll

Statens helsetilsyn skal ha et system for internkontroll etter Reglement for økonomistyring i staten. Det innebærer at Statens helsetilsyn skal etablere systemer og rutiner som har innebygd internkontroll for å sikre at:

- beløpsmessige rammer ikke overskrides og at forutsatte inntekter kommer inn
- måloppnåelse og resultater står i et tilfredsstillende forhold til fastsatte mål og resultatkrav, og at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning
- ressursbruken er effektiv
- regnskap og informasjon om resultater er pålitelig og nøyaktig
- virksomhetens verdier, herunder fast eiendom, materiell, utstyr, verdipapirer og andre økonomiske verdier, forvaltes på en forsvarlig måte hvor risikofaktorer identifiseres og mottiltak skisseres.

3.7 Fellesføring

Statlige virksomheter har i 2014 rapportert inn aktiviteter, tiltak, prosedyrer, regelverk m.m. gitt av andre som oppleves som tidstyver i det daglige arbeidet. Regjeringen følger nå opp disse innspillene. Virksomhetene skal også rapportere i årsrapporten for 2014 om sitt arbeid med å forenkle regelverk, bruke klart språk, og forenkle rutiner og ordninger de kan gjøre noe med selv. Dette skal følges opp som et ledd i et kontinuerlig forbedringsarbeid. I 2015 skal Statens helsetilsyn prioritere tiltak som gir konkrete effekter for brukerne. Statens helsetilsyn skal også vurdere - og eventuelt ta initiativ til - tiltak som vil forenkle brukernes kontakt med det offentlige på tvers av flere statlige virksomheter. Innen 01.06.2015 skal Statens helsetilsyn melde inn i Difis rapporteringsløsning, eller på annen egnet måte, om brukerrettede tidstyver i egen virksomhet. Virksomhetene skal så i dialog med sitt eierdepartement velge ut brukerrettede tidstyver de selv kan gjøre noe med og igangsette tiltak for å redusere eller fjerne disse. I årsrapporten for 2015 skal det rapporteres på en felles mal om arbeidet med å avvikle brukerrettede tidstyver i egen virksomhet, og hvordan det skal arbeides videre med disse.

3.8 Fullmakter

Personalfullmakter for Statens helsetilsyn følger som vedlegg.

For budsjettfullmakter så henviser vi til Fullmakter i henhold til bevilgningsreglement, Finansdepartementets rundskriv av 25.11.2013 (R-110).

4. RESULTATOPPFØLGING I 2015

4.1 Årsrapport for 2015

Statens helsetilsyn skal utarbeide årsrapport i henhold til krav 1.5.1 og 2.3.3. i bestemmelser om økonomistyring staten. Årsrapporten skal beskrive måloppnåelse for virksomheten iht. de mål og resultatmål som er satt i tildelingsbrevet for 2014 samt andre relevante dokumenter. Årsrapporten behandles på etatsstyringsmøtet våren 2015. Årsrapport for 2014 skal foreligge i Helse- og omsorgsdepartementet og publiseres på Statens helsetilsyns hjemmesider innen 15. mars 2015. Årsrapporten skal også sendes elektronisk til Helse- og omsorgsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Årsrapporten skal inneholde en rapport på likestilling i etaten.

4.2 Virksomhetsplan for 2015

Virksomhetsplanen skal oversendes Helse- og omsorgsdepartementet til orientering, senest innen 1. mars 2015. Virksomhetsplanen skal også sendes elektronisk.

4.3 Tilsynsmelding

Statene helsetilsyn skal orientere Helse- og omsorgsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet om innholdet i tilsynsmeldingen før denne legges frem.

4.4 Etatsstyringsmøter og rapportering i 2015

Den formelle rapporteringen fra Statens helsetilsyn til Helse- og omsorgsdepartementet skal i 2015 gis i etatsstyringsmøtene og gjennom ordinære rapporteringer.

Periodisert budsjett 2015

I tråd med intensjonene i økonomireglementets § 21 skal det utarbeides periodisert budsjett for å sikre løpende kontroll med at forbruket er i samsvar med tildelt bevilgning. Det periodiserte budsjettet skal sendes departementet.

Regnskapsrapporter

Det skal rapporteres (etter kontantprinsippet) på regnskapstall pr. 31. mai, 31. august og 31. desember 2015. Alle økonomiske data det rapporteres på periodiseres i hele måneder og fordeles på kapittel og post for kap. 721. Det skal rapporteres på både innteks- og utgiftskapittel.

Alle regnskapsdata skal sammenholdes med periodisert budsjett og alle vesentlige avvik skal forklares. Prognoser skal ha med både forventede inntekter og utgifter fordelt pr måned. Ved eventuelt avvik må Statens helsetilsyn komme med forslag til tiltak som skal iverksettes for å bringe regnskapet i balanse ved årets slutt.

Bemanningsoversikt

Rapport om forbruk av antall årsverk samlet for hele året.

Risikovurderinger

Det skal utarbeides risikovurderinger for Statens helsetilsyn. Disse vil inngå i departementets styring og oppfølging av virksomheten. Risikovurderingene skal primært knyttes til virksomhetens mulighet for å nå målene som er satt, men det vil også være relevant å vurdere styringsdialogen med departementet og bestemte funksjoner i virksomheten. Virksomheten må rapportere til departementet om risiko og eventuelle tiltak for å redusere kritiske risikoer til et akseptabelt nivå. Risiko skal være et fast tema i etatsstyringsmøtene mellom departementet og Statens helsetilsyn.

5. BUDSJETTDOKUMENTER

Frister for budsjettdokumenter:

- 15.03.15: Evt. innspill til RNB 2015
- 15.05.15: budsjettforslag fra Statens helsetilsyn for etatens driftsbudsjett for budsjetterminen 2015.
- 1.06.15 forslag til budsjettekster for Prop. 1 S for terminen 2015. Dokumentet skal blant annet bestå av en rapporteringsdel og en tilstandsvurdering for de mest sentrale politikkområder.
- Pr. 31.08.15 skal Statens helsetilsyn levere avviksrapporing på oppdrag og budsjett. Rapporten skal inneholde nytt periodisert budsjett korrigerert for eventuelle endringer i RNB-2015 og overføringer fra 2013 til 2014. Det skal rapporteres på regnskapstall og prognoser frem mot 31.12.14. Rapporten inngår eventuelt i grunnlaget for utarbeidelse av Omgrupperingsproposisjonen for 2015.
- 15.11.15 skal Statens helsetilsyn oversende eventuelle satsningsforslag for budsjetterminen 2017.

Med vennlig hilsen

Petter Øgar (e.f.)
ekspedisjonssjef

Maren Skaset
avdelingsdirektør

Kopi til:

Arbeids- og sosialdepartementet	Postboks 8019 Dep	0030	OSLO
Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet	Postboks 8036 Dep	0030	OSLO
Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO